

Kommunerna som främjare av välfärd och hälsa i social- och hälsovårdsreformen

Kommunerna behåller ansvaret för att främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd när social- och hälso-tjänsterna överförs till landskapen. Det är viktigt att kommunerna har en klar bild av sin uppgift som främjare av välbefinnande och välfärd i kommuninvånarnas vardagsmiljö. Dessutom behövs nya fungerande strukturer och verksamhetsmodeller för samarbete mellan kommunerna och landskapen.

Småbarnspedagogik och utbildning, idrotts-, måltids- och kulturtjänster, planläggning, trafikarrangemang och många andra av de uppgifter som kommunerna sköter inverkar på människornas hälsa och välfärd. Kommunernas verksamhet har alltså en stor inverkan på kommuninvånarnas livskvalitet, delaktighet, sysselsättning och produktivitet. Ett planmässigt och aktivt främjande av välfärd och hälsa gör också att ökningen av social- och hälsovårdskostnaderna bromsas upp.

I flera kommuner finns redan fungerande praxis för främjande av välfärd och hälsa. Exempelvis den välfärdsberättelse som bereds av flera förvaltningsområden tillsammans har funnit sin plats som ett verktyg för att följa upp kommuninvånarnas välfärd och som ett stöd för planering av verksamheten. Förhandsbedömning av konsekvenserna av beslut är ett praktiskt verktyg för kommunerna. Så kan kommunerna bedöma beslutens konsekvenser för människorna och minska hälso- och välfärdsskillnaderna mellan befolkningsgrupperna.

Landskapen har till uppgift att ge kommunerna expertstöd inom främjandet av social välfärd och

hälsa och det förebyggande rusmedelsarbetet samt att erbjuda förebyggande tjänster. Dessutom ska landskapen sammanställa en regional välfärdsberättelse i samarbete med regionens kommuner. För att dessa uppgifter ska fullgöras krävs att det mellan landskap och kommuner råder gott samarbete och finns fungerande strukturer för utförandet av uppgifterna.

I kommunen behövs

- bestående förvaltningsövergripande strukturer för samarbete och genomförande, såsom en välfärdsarbetsgrupp och samordning av det hälsofrämjande arbetet
- aktuell information om befolkningens hälsa och välfärd och de faktorer som inverkar på dessa
- antagande av välfärds mål vid kommunplaneringen
- förvaltningsövergripande praxis för ledningen samt ansvarstagande
- verkningfull praxis för främjande av hälsan
- yrkesskicklighet och tillräckliga personalresurser inom det främjande arbetet.

En tilläggsdel till kommunernas statsandel uppmuntrar kommunerna att satsa på främjande av välfärd och hälsa.

Det har föreslagits att det i tilläggsdelen till kommunernas statsandel ska ingå en koefficient för främjande av välfärd och hälsa. Den kommunspecifika koefficienten ska beskriva kommunens verksamhet för främjande av kommuninvånarnas välfärd och hälsa. Koefficienten bestäms på basis av funktionella indikatorer som gäller den grundläggande utbildningen, idrott och motion och kommunens ledarskap och som beskriver kommunens verksamhet samt indikatorer som anger verksamhetens resultat och den förändring som åstadkommit.

Spridning av god praxis som främjar välfärd och hälsa.

Enligt regeringsprogrammet har regeringen som mål att främja sunda levnadsvanor, såsom motion, i varje finländares vardag samt att minska hälsoskillnader. Detta genomförs genom att man tar i bruk evidensbaserad god praxis som bättre än nu främjar välfärden, hälsan och förmågan att ta ansvar inom de befolkningsgrupper som är mest utsatta.

Genom statsunderstöd stöds projekt som gäller följande helheter:

- Ökad handledning i levnadsvanor inom social- och hälsovården och servicekedjorna inom den
- Stöd för att förändra familjers kosthållning och motionsvanor vid rådgivningsbyråerna och inom skolhälsovården
- Främjande av den fysiska hälsan hos personer med psykisk ohälsa och missbruksproblem
- Färdigheter som stärker den psykiska hälsan hos befolkningen och kunskaper om psykisk hälsa för yrkesutbildade personer inom olika branscher, inklusive fördjupade kunskaper om självmordsprevention för yrkesfolk inom social- och hälsovården
- Gemensamma kök
- Främjande av motion för äldre personer

